

23 Φεβρουαρίου, 1993

[Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟ-
ΜΗΣ, ΑΡΤΕΜΙΔΗΣ, Δ/στές]

Μ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ ΛΤΔ,

Εφεσείοντες-Αιτητές,

v.

ΥΠΟΥΡΓΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΟΥ,

Εφεσιβλήτων-Καθ' ων η αίτηση.

(Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 1000).

5 Φόρος εισοδήματος και έκτακτη εισφορά — Ο περί Ανακινούσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμος Ν. 24/79 άρθρο 4(1) — Πλήρης απαλλαγή εκτοπισθέντων ή πληγέντων οφειλετών από την υποχρέωση πληρωμής τόκων για προπολεμικά δάνεια για την πε-
ρίοδο που προνοεί ο Νόμος — Κατά πόσο τα άτομα αυτά, έστω και αν δεν έχουν κηρυχθεί εκτοπισθέντες ή πληγέντες οφειλέτες από το αρμόδιο Δικαστήριο, έχουν δικαίωμα να αφαιρέσουν τους τόκους αυτούς από το εισόδημά τους.

10 Λέξεις και Φράσεις — "Εκτοπισθείς οφειλέτης" και "πληγείς οφειλέ-
της" στο άρθρο 2 του Νόμου 24/79.

Διοικητικό Δίκαιο — Αξιολόγηση γεγονότων — Ανήκει στην αρμο-
διότητα της Διοικήσεως — Δικαστικός έλεγχος — Αρχές που εφαρμόζονται.

15 Φορολογικές υποθέσεις διοικητικής φύσεως — Ποιά πρέπει να είναι η προσέγγιση του Δικαστηρίου στις υποθέσεις αυτές.

20 Η εφεσείουσα εταιρεία είχε εργοστάσιο στην περιοχή Μιάς Μηλιάς, Λευκωσίας απ' όπου διεξήγαγε επιχείρηση βιομηχανίας και εμπορίας "πτυσσομένων ρολών". Η περιοχή αυτή κατά την τουρκική εισβολή κατελήφθη από τα τουρκικά στρατεύματα και συνεχίζει μέχρι σήμερα να βρίσκεται υπό τουρκική κατοχή.

25 Η εφεσείουσα εταιρεία παρουσίασε στους ελεγμένους λογαρια-
σμούς της για τα φορολογικά έτη 1974 μέχρι 1983 τους τόκους πάνω στα προπολεμικά της χρέη σαν οφειλή. Η εταιρεία δεν ζήτη-
σε ποτέ από το Δικαστήριο να κηρυχθεί πληγείσα οφειλέτης βάση του Νόμου 24/79. Στους λογαριασμούς της δηλώθηκε ότι θεωρούσε ότι ήταν εκτοπισθείσα και πληγείσα οφειλέτης. Η Τράπεζα αν και χρέωνε τους τόκους δεν αξίωσε ποτέ την πληρωμή τους θεωρώ-
ντας ότι πρόκειται για τόκους εκτοπισθείσας και πληγείσας εται-

ρείας.

Ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η Εταιρεία ήταν εκτοπισθείσα ή πληγείσα και δεν επέτρεψε τους τόκους σαν αφαιρετέα δαπάνη από το εισόδημά της για την πιο πάνω φορολογική περίοδο.

5

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αφού ανέλυσε την σχετική νομολογία και αφού διαπίστωσε πως δεν αμφισβητήθηκε ότι η εφεσείουσα εταιρεία είναι "εκτοπισθείσα ή πληγείσα οφειλέτης" έκρινε ορθή την απόφαση του Εφόρου Φόρου Εισοδήματος.

Η εγκυρότητα της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου αποτέλεσε αντικείμενο της παρούσας αναθεωρητικής έφεσης.

10

Το Ανώτατο Δικαστήριο επικύρωσε την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου και απεφάνθηκε ότι:

1. Όπως προκύπτει από την σχετική Νομολογία, όταν είναι παρὰδεικτό από τον πισωτή πως ο οφειλέτης είναι εκτοπισμένος δεν είναι αναγκαίο να κηρυχθεί σαν τέτοιος από το αρμόδιο Δικαστήριο. Σε περίπτωση αμφισβήτησης, το θέμα αποφασίζεται από το Δικαστήριο με βάση το άρθρο 8 του Νόμου. Η απλή χρέωση των τόκων δεν αποτελεί ένδειξη αμφισβήτησης.

15

2. Η προσέγγιση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις φορολογικές υποθέσεις που είναι διοικητικής φύσεως, θα πρέπει να είναι διαφορετική από την προσέγγιση στις αστικές υποθέσεις μεταξύ οφειλετών και δανειστών.

20

3. Είναι αρχή του διοικητικού δικαίου πως η εκτίμηση των γεγονότων ανήκει στην διοίκηση και στην προκειμένη περίπτωση στον Έφορο. Το Δικαστήριο επεμβαίνει μόνο αν υπάρχει πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο, ή υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής εξουσίας.

25

4. Η ανακοίνωση που παρέχει το άρθρο 4(1) του Νόμου 24/79 ισοδυναμεί με πλήρη απαλλαγή από την υποχρέωση για πληρωμή τόκου για την περίοδο που προνοεί ο Νόμος.

30

5. Η εφεσείουσα θα μπορούσε να απευθυνθεί στο αρμόδιο Δικαστήριο και να ζητήσει την διαγραφή των τόκων. Επειδή δεν το έπραξε δεν σημαίνει ότι δικαιούται να αφαιρέσει από το εισόδημά της τους τόκους αυτούς που δεν πλήρωσε ποτέ και που δικαιούται να μην πληρώσει.

35

6. Για όλους τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εναντίον της εφεσείουσας εταιρείας.

Έφεση απορρίπτεται με έξοδα σε βάρος της εφεσείουσας.

Υποθέσεις που αναφέρθηκαν:

40

Evangelou and Another v Ambizas & Another (1982) 1 CLR 41

Cyprus Hotels Ltd v Republic (1985) 3 CLR 2772.

Αριστοφάνους Λτδ v Δημοκρατίας, Υπ' αρ. 470/87, ημερ. 31.10.91.

Mondedison S.P.A. v Neoplast Ltd (1983) 1 CLR 509.

Tryfonos & Another v Famagusta Shipping (1981) 1 CLR 137.

5 *Amazon Enterprises Ltd v Δημοκρατίας, Υπ' αρ. 683/84, ημερ. 15.1.91.*

Τρίαρου v Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας. Υπ' αρ. 476/90, ημερ. 30.9.92.

Τρύφων & Υιοί Λτδ v Δημοκρατίας. Υπ' αρ. 1051/87 ημερ. 26.6.92.

10 *Ακίνητα Νίκος & Γεωργία Ιωάννου v Δημοκρατίας. Υπ' αρ. 911/89, ημερ. 27.3.91.*

Triantafyllides v National Bank of Greece (1983) 1 CLR 469.

Έφεση.

Έφεση εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου
15 Δικαστηρίου Κύπρου (Σαββίδης, Δ.) που δόθηκε στις 29
Σεπτεμβρίου, 1989 (Προσφυγή αρ. 186/87) με την οποία
απορρίφθηκε η προσφυγή της αιτήτριας εταιρείας εν-
αντίον της απόφασης ημερομηνίας 14.2.87 του καθ' ου η αί-
τηση Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, που αφορούσε την επι-
20 βολή φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς.

Π. Αγγελίδης, για τους εφεσείοντες.

Γ. Λαζάρου, δικηγόρος της Δημοκρατίας Α', για τους
εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult.

25 Α. ΛΟΙΖΟΥ, Π.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα
δώσει ο Δικαστής κ. Χρυσοστομής.

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Η Αναθεωρητική Έφεση στρέ-
φεται εναντίον της απόφασης Δικαστή του Ανωτάτου Δι-
30 καστηρίου, ο οποίος κατά την άσκηση της πρωτοβάθμιας
του δικαιοδοσίας, απέρριψε την προσφυγή της εφεσείου-

σας-αιτήτριας εταιρείας, με την οποία ζητούσε ακύρωση της απόφασης ημερ. 14.2.87 του εφεσίβλητου-καθ' ου η αίτηση Εφόρου Φόρου Εισοδήματος, που αφορούσε την επιβολή φόρου εισοδήματος και έκτακτης εισφοράς.

Η προσβολή της πρωτόδικης απόφασης περιορίστηκε κατά την ακρόαση της έφεσης σε ένα μόνο θέμα που αφορά την εγκυρότητα της απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ότι ήταν εύλογα επιτρεπτό το συμπέρασμα του εφεσίβλητου, πως οι τόκοι που παρουσίασε η εφεσείουσα στους λογαριασμούς σαν οφειλή για την περίοδο από 15.8.74 μέχρι 31.12.83, δεν μπορούσε να θεωρηθούν σαν αφαιρετέα δαπάνη από το εισόδημά της για την περίοδο εκείνη. 5 10

Στην πρωτόδικη απόφαση αναφέρεται πως η εφεσείουσα εταιρεία, κατά τον ουσιώδη χρόνο, διεξήγαγε την επιχείρηση βιομηχανίας και εμπορίας "πτυσσόμενων ρολών" (rolling shutters). Σύμφωνα με τους λογαριασμούς που υπέβαλε στον εφεσίβλητο μέχρι της τουρκικής εισβολής, τα υποστατικά και οι εγκαταστάσεις της βρίσκονταν στην περιοχή της Μιας Μηλιάς, Λευκωσίας, απ' όπου η εφεσείουσα διεξήγαγε τις επιχειρήσεις της. Με την τουρκική εισβολή η περιοχή της Μιας Μηλιάς περιήλθε στην κατοχή των τουρκικών δυνάμεων εισβολής και κατέστη απροσπέλαστος. Η περιοχή αυτή εξακολουθεί μέχρι σήμερα να είναι τουρκοκρατούμενη. 15 20 25

Η εφεσείουσα υπέβαλε τις φορολογικές της δηλώσεις για σκοπούς φόρου εισοδήματος κατά διάφορες ημερομηνίες και όταν της επιβλήθηκε η σχετική φορολογία, υπέβαλε ενστάσεις μέσω των λογιστών-ελεγκτών της. Ένας από τους λόγους που προβλήθηκαν στις ενστάσεις της ημερ. 30.3.81 και 31.3.81, που σχετίζεται με το υπό κρίση θέμα, ήταν "ότι η τράπεζα δε συμφώνησε να διαγράψει τους τόκους για χρέη προ της τουρκικής εισβολής, αλλά εν πάση περιπτώσει αν οι τόκοι διαγραφούν, η διαγραφή αυτή ισοδυναμεί με απαλλαγή από ευθύνη πληρωμής που δεν μπορεί να λογαριαστεί σαν φορολογητέο εισόδημα". 30 35

Στους ελεγμένους λογαριασμούς που υπέβαλαν οι λογιστές-ελεγκτές της εφεσείουσας για τα έτη 1974-1979 αναφέρθηκαν τα ακόλουθα:

- 5 "The interest charged in the accounts for the period from 15.9.74 to 31.12.79 which by virtue of the provisions of Law 24/79 is not payable amounts to £37.936.-. No entry in the company's books has been made for the cancellation of this charge."

(Η υπογράμμιση είναι δική μου).

- 10 Παρόμοια δήλωση αναφέρεται και στους ελεγμένους λογαριασμούς για το 1981, ενώ στους λογαριασμούς για το 1982 και 1983 η δήλωση έχει ως ακολούθως:

- 15 "Although the company alleges that it is a displaced and/or stricken debtor, nevertheless, in view of the fact that a declaration by the Court to that effect has not yet been secured, all interest, debited by the creditor banks is, without prejudice to the company's allegation aforesaid, charged to revenue."

- 20 Εδώ θα πρέπει να τονιστεί η πιο πάνω δήλωση της εφεσείουσας, ότι αυτή είναι εκτοπισθείσα ή πληγείσα οφειλέτης.

- 25 Η απόφαση του Εφόρου κοινοποιήθηκε στην εφεσείουσα με την επιστολή του ημερ. 14.2.87, Τεκμήριο Α στην αίτηση, και όσον αφορά το υπό κρίση θέμα έχει ως ακολούθως:

"....."

2. Σας πληροφορώ ότι εμμένω στην απόφασή μου να μη επιτρέψω τα ακόλουθα:-

(α) Τραπεζικοί τόκοι πάνω σε προπολεμικά χρέη:-

- 30 Οι τόκοι που χρεώθηκαν στους λογαριασμούς για

την περίοδο από 15.8.74 μέχρι 31.12.83 οι οποίοι σύμφωνα με τις πρόνοιες του Περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμων δεν επιβαρύνονται, χρεώνονται ή εισπράττονται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου. Όσον αφορά τον ισχυρισμό των ελεγκτών σας, ότι έστω και εάν οι τόκοι χαρισθούν, πρέπει πάλιν να μη φορολογηθούν, διότι λογίζεται ως χάρη οφειλής, σας πληροφορώ ότι διαφωνώ με την άποψη αυτή καθότι σύμφωνα με το άρθρο 4 των προαναφερθέντων Νόμων ουδείς τόκος επιβαρύνεται άρα δεν τίθεται θέμα να έχει χαρισθεί τόκος.

....."

Είναι φανερό και συμφωνούμε με το πρωτόδικο Δικαστήριο, πως ο εφεσίβλητος, με βάση τα πιο πάνω αναφερόμενα γεγονότα, στήριξε την απόφασή του στις πρόνοιες του περί Ανακουφίσεως Οφειλετών (Προσωρινά Διατάξεις) Νόμου του 1979 (Ν. 24/79) και ειδικά στο άρθρο 4 και τον ορισμό του "εκτοπισθέντος" και "πληγέντος" οφειλέτη στο άρθρο 2 του Νόμου, όπως τροποποιήθηκε.

Το άρθρο 4 του Ν. 24/79 προνοεί τα εξής:

"4(1) Παρά τας διατάξεις οιαδήποτε ετέρου Νόμου διαρκούσης της περιόδου της αναφερομένης εις το εδάφιο (1) του άρθρου 3 ουδείς τόκος επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπράττεται επί οφειλής εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου.

(2) Άπαντες οι τυχόν επιβαρυνθέντες ή χρεωθέντες τόκοι ή οι υπό του εκτοπισθέντος ή πληγέντος οφειλέτου καταβληθέντες τόκοι διά την περίοδον από της 15ης Αυγούστου, 1974 μέχρι της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου λογίζονται ως επιβαρυνθέντες, χρεωθέντες ή καταβληθέντες, ως θα ήτο η περίπτωση, έναντι του υπολοίπου της οφειλής.

(3) Εν περιπτώσει καθ' ην η οφειλή είχε εξοφληθή

κατά το εν τω προηγουμένω εδαφίω διαρρεύσαν διάστημα και διά του εν αυτώ προνοουμένου τρόπου, ή το εισέτι παραμένον υπόλοιπον της οφειλής είναι μικρότερον του ποσού των εν τω εδαφίω τούτω επιβαρυνθέντων, χρεωθέντων ή καταβληθέντων τόκων, ως θα ήτο η περίπτωση, ο πιστωτής υποχρεούται όπως εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Νόμου καταβάλη την διαφοράν εις τον εκτοπισθέντα ή πληγέντα οφειλέτην."

10 Το πρωτόδικο Δικαστήριο, προσεγγίζοντας το θέμα, αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στις θέσεις των δυο πλευρών και στη σχετική νομολογία, την οποία και ανάλυσε. Σε ένα στάδιο της απόφασης γίνεται η διαπίστωση πως ο ισχυρισμός του Εφόρου ότι η εφεσείουσα είναι "εκτοπισθείσα ή

15 πληγείσα οφειλέτης", δεν αμφισβητήθηκε από την εφεσείουσα. Ο ισχυρισμός αυτός, είπε, ενισχύεται από το γεγονός ότι "κατά τον αμέσως προ της τουρκικής εισβολής χρόνο" η αιτήτρια είχε σαν κέντρο των εργασιών της τη βιομηχανική περιοχή της Μιας Μηλιάς, η οποία ως εκ της

20 εισβολής κατέστη απροσπέλαστος, καθώς και από το περιεχόμενο της δήλωσης των λογιστών-ελεγκτών της στους ελεγμένους λογαριασμούς που υποβλήθηκαν στον εφεσίβλητο.

Ακολούθως, αναλύοντας την υπόθεση *Evangelou and*

25 *Another v. Ambizas and Another* (1982) 1 CLR 41, στη σελ. 9 της απόφασης (σελ. 73 των πρακτικών), ο πρωτόδικος Δικαστής είπε τα ακόλουθα:

"Η υπόθεση *Evangelou* διακρίνεται από την παρούσα υπόθεση. Στην προκειμένη υπόθεση δεν υπάρχει ισχυρισμός ότι οι δανειστές αμφισβήτησαν το γεγονός ότι η αιτήτρια ήταν "εκτοπισθείς οφειλέτης", ούτε ότι η αιτήτρια ζήτησε ποτέ από τους δανειστές της τη διαγραφή των τόκων και οι δανειστές αρνήθηκαν να συμμορφωθούν. Απεναντίας από τις δηλώσεις των λογιστών/

30 ελεγκτών της στους ελεγμένους λογαριασμούς είναι καθαρό πως ήταν σε γνώση της πως οι τόκοι αυτοί δεν ήταν οφειλόμενοι ούτε πληρωτέοι και οποτεδήποτε ήθε-

λαν μπορούσαν να ζητήσουν τη διαγραφή τους σύμφωνα με το Νόμο."

Και στη σελ. 12 (σελ. 76 των πρακτικών), καταλήγει ως ακολούθως:

"Όπως έχω ήδη αναφέρει το πρώτο νομικό σημείο που 5
πρόταξε η αιτήτρια στην αίτηση για υποστήριξη της
προσφυγής είναι ότι κατά τον υπολογισμό του φόρου
δε λήφθηκαν υπόψη από τον Έφορο οι τόκοι οι οποίοι
χαρίσθηκαν και αποτελούσαν χάριν οφειλής. Ο ίδιος 10
ισχυρισμός προβλήθηκε διαζευτικά στην ένσταση των
ελεγκτών της αιτήτριας με ημερομηνία 30 Μαρτίου,
1981, όπου αναφέρονται τα πιο κάτω:-

"But even if the said interest is ultimately waived 15
we consider that such waiver is a release of liability
which does not constitute taxable income."

(Αλλά και σε περίπτωση που ο τόκος αυτός τελικά 20
εγκαταλειφθεί θεωρούμε πως τέτοια εγκατάλειψη
είναι απαλλαγή ευθύνης και δεν αποτελεί φορολογη-
τέο εισόδημα.)

Επιπλέον, όπως ήδη ανάφερα εκθέτοντας τα γε- 20
γονότα, παρόλο που οι λογιστές/ελεγκτές της αιτή-
τριας υπόδειξαν στους ελεγμένους λογαριασμούς
της αιτήτριας πως οι τόκοι για χρέη πριν την τουρκι-
κή εισβολή δεν ήταν πληρωτέοι και ότι καμμιά σχετι- 25
κή καταχώριση δεν έγινε για την ακύρωσή τους,
εντούτοις η αιτήτρια εξακολουθούσε να τους κατα-
χωρεί στα βιβλία της σαν οφειλή παρόλο που η κατα-
βολή τους δεν τους ζητήθηκε ποτέ από τους δανει-
στές, ούτε πληρώθηκε οποιοδήποτε ποσό για τους 30
τόκους αυτούς.

Υπό τα περιστατικά της υπόθεσης και με το νομι-
κό υπόβαθρο που έλαβε υπόψη του ο Έφορος κατα-
λήγω στο συμπέρασμα ότι ήταν εύλογα ανοικτή επι-
λογή στον Έφορο να καταλήξει στο συμπέρασμα

πως οι τόκοι αυτοί δεν μπορούσαν να θεωρηθούν σαν αφαιρετέα δαπάνη από το εισόδημα."

- Η εισήγηση του δικηγόρου της εφεσείουσας εταιρείας είναι ότι η προσέγγιση του Δικαστηρίου ότι ήταν εύλογα επιτρεπτό στον εφεσίβλητο να αποφασίσει ότι η εφεσείουσα ήταν εκτοπισθείσα ή πληγείσα εταιρεία, είναι λανθασμένη. Ο Ν. 24/79 είπε, άφησε, το δικαίωμα του να χαρακτηριστεί κάποιος ως εκτοπισθείς ή πληγείς στο αρμόδιο Δικαστήριο και όχι στον Έφορο Φόρου Εισοδήματος. Η σειρά αποφάσεων που υπάρχουν, που δικαιώνουν τον Έφορο, ανάφερε, αφορά υποθέσεις που δεν υπάρχει αμφισβήτηση ότι το πρόσωπο που προσφεύγει στο Ανώτατο Δικαστήριο ήταν εκτοπισθείς ή πληγείς οφειλέτης. Στην παρούσα περίπτωση η εφεσείουσα ουδέποτε αποτάθηκε στο αρμόδιο Δικαστήριο για να κηρυχθεί εκτοπισθείσα ή πληγείσα, αλλά ο Έφορος Φόρου Εισοδήματος το αποφάσισε. Προς υποστήριξη των ισχυρισμών του, ο δικηγόρος της εφεσείουσας, αναφέρθηκε στις υποθέσεις *Cyprus Hotels Ltd v. Republic* (1985) 3 CLR 2772, *Ευάγγελος Αριστοφάνου Λτδ ν. Δημοκρατίας*, Υπ. Αρ. 470/87, ημερ. 31.10.91 και στην *Mondedison S.P.A. v. Neoplast Ltd* (1983) 1 CLR 509.

- Ειδικά για την υπόθεση *Ευάγγελος Αριστοφάνου Λτδ* (ανωτέρω), που βασίστηκε στην υπόθεση *Mondedison S.P.A.* (ανωτέρω), ανάφερε πως στην υπόθεση εκείνη έχει λεχθεί ότι κάποιος μπορεί να θεωρηθεί εκτοπισθείς για τους σκοπούς του φόρου εισοδήματος, αν υπάρχει διακήρυξη από το αρμόδιο Δικαστήριο, ή αν τούτο είναι αποδεκτό από τον πιστωτή. Στην παρούσα υπόθεση δεν είναι αποδεκτό, γιατί η τράπεζα χρεώνει τους τόκους, άσχετα αν αυτοί δεν πληρώθηκαν.

- Ο δικηγόρος των εφεσίβλητων υποστήριξε την ορθότητα της πρωτόδικης απόφασης και εισηγήθηκε πως τα γεγονότα που ήταν ενώπιον του Εφόρου, δεν δημιούργούσαν καμιά αμφιβολία πως η εφεσείουσα είναι εκτοπισθείσα ή πληγείσα οφειλέτης, δεδομένου ότι είχε το κέντρο των εργασιών της σε περιοχή η οποία, σαν αποτέλεσμα της τουρ-

κικής εισβολής, κατέστη απροσπέλαστος. Ακόμα ισχυρίστηκε πως δεν ευσταθεί ο ισχυρισμός πως η τράπεζα δεν δέχτηκε την εφεσείουσα σαν εκτοπισθείσα ή πληγείσα οφειλέτιδα. Τουναντίον, τα γεγονότα συνηγορούν, πρόσθεσε, πως αυτή η θέση έγινε αποδεκτή και δεν υπάρχει πουθενά ισχυρισμός από πλευράς εφεσείουσας πως δεν έγινε. Η τράπεζα δεν απαίτησε, είπε, ποτέ την καταβολή των τόκων, προφανώς γιατί είναι έκδηλο πως το θεωρούσε σαν δεδομένο ότι οι σχετικοί τόκοι δεν είναι πληρωτέοι. Επίσης ανέφερε, πως μια και δεν υπάρχει αμφισβήτηση από οποιαδήποτε πλευρά ότι η εφεσείουσα είναι πληγείσα ή εκτοπισθείσα οφειλέτης, τότε δεν είναι απαραίτητο να κηρυχθεί σαν τέτοια με δικαστική διαδικασία. Ακόμα εισηγήθηκε πως, η προσέγγιση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις φορολογικές υποθέσεις, θα πρέπει να είναι διαφορετική από αυτή που εφαρμόζεται στις αστικές υποθέσεις μεταξύ οφειλετών και δανειστών, όπως ήταν η υπόθεση *Mondedison S.P.A.* (ανωτέρω), στην οποία βασίστηκε το Δικαστήριο στην *Αριστοφάνους* (ανωτέρω), και οι υποθέσεις *Evangelou* (ανωτέρω), *Tryfonos and Another v. Famagusta Shipping* (1981) 1 CLR 137, όπου υπήρξε αμφισβήτηση κατά πόσον οι οφειλέτες ήταν πληγέντες.

Τέλος ανέφερε πως η εισήγησή του και το σκεπτικό του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθά και υποστηρίζονται από τις υποθέσεις *Amazon Enterprises Ltd v. Δημοκρατίας*, Υπ. Αρ. 683/84, ημερ. 15.1.91, *Γεώργιου Τρίαρου v. Γενικού Εισαγγελέα της Δημοκρατίας*, Υπ. Αρ. 476/90, ημερ. 30.9.92, *Στέλιος Τρύφων και Υιοι Ατδ v. Δημοκρατίας*, Υπ. Αρ. 1051/87, ημερ. 26.6.92 και *Ακίνητα Νίκος και Γεωργία Ιωάννου v. Δημοκρατίας*, Υπ. Αρ. 911/89, ημερ. 27.3.91.

Συμφωνούμε με την εισήγηση του δικηγόρου των εφεσίσβλητων στην αίτηση και κατά τη γνώμη μας, η προσέγγιση του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι ορθή.

Είναι γεγονός πως είναι νομολογημένο πως όταν είναι παραδεκτό από τον πιστωτή πως ο οφειλέτης είναι εκτοπισμένος, δεν είναι αναγκαίο να κηρυχθεί σαν τέτοιος από

το αρμόδιο Δικαστήριο. Τούτο γίνεται μόνο όταν υπάρχει αμφισβήτηση, οπότε εγείρεται η ανάγκη να αποφανθεί το αρμόδιο Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 8 του Νόμου. (Βλ. *Mondedison S.P.A.* (ανωτέρω)).

- 5   Στις υποθέσεις *Εναγγέλου* (ανωτέρω) και *Τρύφωνος* (ανωτέρω), αμφισβητήθηκε ότι οι οφειλέτες ήταν πληγέντες και συνεπώς διαφοροποιούνται από τα γεγονότα της υπό κρίση υπόθεσης.

- 10   Η προσέγγιση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στις φορο-
λογικές υποθέσεις που είναι διοικητικής φύσεως, θα πρέ-
πει πράγματι να είναι διαφορετική από την προσέγγιση
που εφαρμόζεται στις αστικές υποθέσεις μεταξύ οφειλε-
τών και δανειστών, όπως ήταν οι πιο πάνω αναφερόμενες
15   υποθέσεις και δεν συμφωνούμε με την προσέγγιση που
έγινε πρωτόδικα στην υπόθεση *Αριστοφάνους* (ανωτέρω).

- Είναι αρχή του διοικητικού δικαίου, που ακολουθήθη-
κε σε σειρά αποφάσεών μας, πως η εκτίμηση των γεγονό-
των ανήκει στη διοίκηση και στην προκειμένη περίπτωση
στον Έφορο. Το Δικαστήριο τότε μόνο επεμβαίνει, αν
20   υπάρχει πλάνη περί τα πράγματα ή το νόμο, ή αν υπάρχει
υπέρβαση των ακραίων ορίων της διακριτικής εξουσίας.

- Το άρθρο 4(1) του Ν. 24/79, προνοεί ότι κανένας τόκος
επιβαρύνεται, χρεώνεται ή εισπράττεται επί οφειλής εκτο-
πισθέντος ή πληγέντος οφειλέτη. Η ανακούφιση που παρέ-
25   χει ο Νόμος δεν ισοδυναμεί απλώς με αναστολή ή αναβο-
λή της υποχρέωσης για πληρωμή τόκου για την περίοδο
που προνοεί ο Νόμος, αλλά με πλήρη απαλλαγή από τέ-
τοια υποχρέωση (βλ. *Cyprus Hotels Ltd v. Republic* (1985)
3   CLR 2772, *Triantafyllides v. National Bank of Greece*
30   (1983) 1 CLR 469).

- Τα αδιαμφισβήτητα γεγονότα και οι δηλώσεις στους
ελεγμένους λογαριασμούς της εφεσείουσας, όπως έχουν
εκτεθεί πιο πάνω, ήταν ενώπιον του εφεσιβλήτου. Το ότι η
εφεσείουσα ήταν εκτοπισθείσα ή πληγείσα εταιρεία όχι
35   μόνο δεν αμφισβητήθηκε απ' αυτή, αλλά τουναντίον απο-

τελούσε κοινή βάση και η εφεσείουσα θεωρούσε ότι οι τόκοι δεν ήταν οφειλόμενοι ή πληρωτέοι. Πέραν αυτού, η τράπεζα ουδέποτε αξίωσε πληρωμή των τόκων αυτών, παρόλο που παρήλθαν τόσα πολλά χρόνια, προφανώς γιατί θεωρεί την εφεσείουσα εκτοπισθείσα ή πληγείσα. Η απλή χρέωση δεν είναι ένδειξη ότι αμφισβητεί το γεγονός αυτό. Η εφεσείουσα, είναι φανερό ότι αν ήθελε, θα μπορούσε να απευθυνθεί στο αρμόδιο Δικαστήριο και να ζητήσει τη διαγραφή των τόκων, σύμφωνα με το Νόμο. Επειδή όμως δεν το έπραξε, δεν σημαίνει ότι δικαιούται να αφαιρέσει από το εισόδημά της τους τόκους αυτούς που δεν πλήρωσε ποτέ και που δικαιούται να μη πληρώσει. Συνεπώς, η προσβαλλόμενη απόφαση του Εφόρου ήταν εύλογα επιτρεπτή.

Για όλους τους πιο πάνω λόγους η έφεση απορρίπτεται με έξοδα εις βάρος της εφεσείουσας:

*Έφεση απορρίπτεται με έξοδα
σε βάρος της εφεσείουσας*